

Elizabeth George

Zand over Elena

A.W. Bruna Uitgevers

Elena Weaver werd wakker toen het tweede licht in haar zit-slaap-kamer aanging. Het eerste licht, op het bureau zo'n drieënhalve meter van haar vandaan, moest haar alleen voorzichtig wakken. Het tweede licht, zo neergezet dat het direct in haar gezicht scheen, kwam van een lamp op het nachtkastje, maar was net zo effectief als een flinke dosis muziek of een ratelende wekker. Toen het haar droom verstoorde als een onwelkome indringer, gezien het onderwerp van haar onderbewustzijn, schoot ze recht overeind.

Ze was de afgelopen nacht niet in dit bed begonnen of zelfs niet in deze kamer, dus knipperde ze even verbijsterd met haar ogen en vroeg zich af wanneer de onbedrukte rode gordijnen verwisseld waren voor dat afschuwelijke patroon van gele chrysanten en groene blaadjes op wat een bed van varens moest voorstellen. Ze hingen voor een raam dat ook al op de verkeerde plaats zat. Net als het bureau. In feite zou er helemaal geen bureau moeten staan. Noch zou het bezaaid moeten liggen met stapels papier, notitieboekjes, diverse opengeslagen boeken en een computer.

Die laatste maakte, net als de telefoon ernaast, de hele situatie duidelijk. Ze bevond zich in haar eigen kamer, alleen. Ze was even voor tweeën binnengekomen, had de kleren van haar lijf gerukt, was uitgeput op bed gevallen en wist vier uur te slapen. Vier uur... Elena zuchtte. Geen wonder dat ze gedacht had ergens anders te zijn.

Ze rolde uit bed, stak haar voeten in rafelige slippers en trok snel de groene wollen badjas aan, die beter was dan de zuiver zijden ochtendjas die ze een jaar geleden bij haar inschrijving in Cambridge van haar vader had gekregen. Ze droeg hem alleen in zijn aanwezigheid en nergens anders. En zeker niet thuis bij haar moeder in Londen.

Ze liep door de kamer naar haar bureau en trok de gordijnen open. Het was nog donker buiten en de mist die zich de afgelopen vijf dagen over de stad had neergevlid als een ondraaglijke moerasdamp, leek deze morgen zelfs nog dikker, drukte tegen de vensters en vormde er een kantwerkje van vocht op. Op de brede vensterbank stond een kooi met aan de zijkant een flesje water, middenin een rad en in de rechterhoek achterin een nest van binnenstebuiten

gekeerde sportsokken. Hierin lag een sherrykleurig hoopje vacht opgerold ter grootte van een eetlepel.

Elena tikte met haar vingers tegen de ijsskoude spijltjes van de kooi. Ze bracht haar gezicht ernaartoe, ving de mengeling van geuren op: versnipperde kranten, houtsnippers en de doordringende lucht van muizenkeutels, en blies zachtjes in de richting van het nest.

‘Mui-ez,’ zei ze. Weer tikte ze tegen de spijltjes van de kooi: ‘Mui-ez.’ Midden in het bergje vacht ging een lichtbruin oog open. De muis tilde zijn kop op. Zijn neus onderzocht de lucht.

‘Tibbit,’ zei Elena en glimlachte verrukt, omdat zijn snorharen trilden. ‘Môge, mui-ez.’

De muis kwam uit zijn nest gehold om haar vingers te inspecteren en verwachtte duidelijk zijn ochtendtraktatie. Elena opende het deurtje van de kooi en pakte hem op, nauwelijks een centimeter of acht springlevende nieuwsgierigheid in haar handpalm. Ze zette hem op haar schouder, waar hij onmiddellijk een onderzoek instelde naar de mogelijkheden die haar haren boden. Elena’s haar was heel lang en heel stijl en van dezelfde kleur als het muizenvel. Dit scheen camouflage te kunnen bieden, want hij nestelde zich behaaglijk tussen de kraag van Elena’s kamerjas en haar nek, waar hij zich verankerde aan de stof en zijn snuit begon te wassen.

Elena ging hetzelfde doen en opende de kast waarin de wastafel hing en knipte het licht aan. Daarna poetste ze haar tanden, bond haar haar op met een stukje elastiek en scharrelde in haar kledingkast op zoek naar haar trainingspak en een trui. Ze trok de broek aan en liep naar het keukentje naast haar kamer.

Ze deed het licht aan en bestudeerde de plank boven het roestvrijstalen aanrecht. Chocopuffs, Wheetabix, cornflakes. Haar maag draaide zich erbij om, dus opende ze de koelkast, pakte een pak jus d’orange en dronk eruit. Haar muis maakte een eind aan zijn ochtendwasbeurt en stooft uit voorzorg terug naar haar schouder. Terwijl ze bleef drinken, wreef ze met haar wijsvinger over zijn kopje. Zijn piepkleine tandjes knaagden aan het randje van haar vingernagel. Genoeg affectie. Hij werd ongeduldig.

‘Goew,’ zei Elena. Ze rommelde in de koelkast, trok een scheef gezicht bij de ranzige lucht van bedorven melk en vond de pot pinda-kaas. Een vingertopje hiervan was de dagelijkse traktatie voor de muis en hij ging blij rechtop staan toen ze het hem voorhield. Hij was nog steeds bezig de restanten uit zijn vacht te werken, toen Elena terugkeerde naar haar kamer en hem op haar bureau zette.

Ze schudde de ochtendjas van zich af, trok een trui aan en begon rekoefeningen te doen.

Ze wist dat een warming-up vóór haar dagelijkse rondje rennen belangrijk was. Haar vader had het haar met een monotone regelmaat in het hoofd gestampt vanaf de dag dat ze zich in het eerste trimester aansloot bij de studentenvereniging Hazen en Jachthonden. Toch vond ze het verschrikkelijk vervelend en de enige manier om de serie oefeningen te doen, was door ze met iets anders te combineren, zoals fantaseren, toast maken, uit het raam staren of een stukje literatuur lezen dat ze eindelijk uit de weg was gegaan. Vanmorgen combineerde ze de oefeningen met toast en uit het raam staren. Terwijl het brood roosterde in het broodrooster op de boekenplank, werkte ze aan het losmaken van de onderbeen- en dijspieren, haar ogen gericht op het raam. Buiten vormde de mist een deinende draaikolk rond de lantaarnpaal in het midden van North Court en garandeerde daarmee een onaangenaam rondje hardlopen.

Vanuit een ooghoek zag Elena de muis heen en weer vliegen over haar bureau, terwijl hij af en toe stopte, zich oprichtte en de lucht opsnoof. Hij liet zich geen oor aannaaien. Miljoenen jaren evolutie van de reukzin vertelden hem dat er nog meer voedsel in het verschiep lag en hij wilde zijn deel.

Ze wierp een vluchtige blik op de boekenplank om te zien of de toast al omhooggewipt was. Ze brak een stukje af voor de muis en gooide het in zijn kooi. Hij klauterde er onmiddellijk heen.

‘Hé,’ zei ze en ving het diertje op zijn reis tussen twee poëzieboeken en drie Shakespearekritieken op. ‘Zeg dag, Tibbit.’ Teder wreef ze haar wang tegen zijn vacht voor ze hem in de kooi terugzette. Het stukje toast was bijna net zo groot als hijzelf, maar hij slaagde erin het met veel inspanning naar zijn nest te slepen. Elena glimlachte, tikte met haar vingers op de kooi, pakte de rest van de toast en verliet de kamer.

Terwijl de glazen branddeur in de gang achter haar dichtvlog, deed ze het jack van haar trainingspak aan en trok de capuchon over haar hoofd. Ze rende de eerste trap van de L-trap af en zwaaide de overloop over door de smeedijzeren trapleuning vast te grijpen en zachtjes in elkaar gedoken neer te komen door de druk van haar gewicht meer op haar benen en enkels te leggen dan op haar knieën. Ze nam de tweede trap in een hoger tempo, stormde door de hal en gooide de deur open. De koude lucht sloeg als water in haar gezicht, waardoor haar spieren verstijfden. Ze dwong zich te

ontspannen, bleef even op haar plaats rennen, terwijl ze haar armen losschudde. Ze haalde diep adem. De lucht, met de mist die zijn oorsprong vond in de rivier en de moeraslanden, smaakte naar humus en houtrook en bedekte haar huid al snel met een vochtig laagje.

Ze jogde over het zuidelijk deel van New Court en sprintte door de twee doorgangen naar Principal Court. Er was niemand te zien. Er brandde nergens licht in de kamers. Het was heerlijk, opwekkend. Ze voelde zich waanzinnig vrij.

En ze had nog minder dan vijftien minuten te leven.

Vijf dagen mist droop van de gebouwen en bomen af, maakte natte rasterwerkjes op vensters, schiep plassen op het trottoir. Buiten St Stephen's College lichtten de waarschuwingslichten van een vrachtwagen in de mist op, twee kleine oranje bakens als knipperende kattenogen. In Senate House Passage staken Victoriaanse lantaarnpalen lange vingers geel licht de mist in en de gotische torenspitsen van King's College doemden eerst op en verdwenen daarna totaal weer in een halfduistere achtergrond met de kleur van grijze duiven. Daarachter droeg de hemel nog steeds het kleed van een middennovemberse nacht. Toch zou het nog een uur duren voor het volledig dag was.

Elena holde met zware stappen van Senate House Passage naar King's Parade. De druk van haar voeten op het trottoir zond een trilling omhoog, door de spieren en botten van haar benen naar haar maag. Ze duwde haar handpalmen tegen haar heupen, precies waar de zijne vannacht hadden gelegen. Maar in tegenstelling tot vannacht was haar ademhaling rustig, niet vlug en verlangend en alleen maar verwoed gericht op de opvoering tot het opperste genot. Toch kon ze bijna zien hoe hij zijn hoofd achtervergooid. Ze kon bijna zien hoe hij zich op de opwindende concentratie, het wrijven en de overdadige glibberigheid die haar verlangende lichaam schonk. Ze kon bijna zijn mond de woorden 'O god, o god, o god' zien vormen, terwijl zijn heupen toestootten en zijn handen haar steeds steviger tegen zich aan drukten. En daarna haar naam op zijn lippen en het wilde bonzen van zijn hart tegen haar borst. En zijn ademhaling, als van een hardloper.

Ze vond het prettig eraan te denken. Ze had er zelfs over gedroomd, toen het licht in haar kamer vanmorgen aanging.

Ze voerde het tempo op langs King's Parade naar Trumpington. Ergens werd een ontbijt klaargemaakt, want in de lucht hing vaag

de geur van bacon en koffie. Vervelend genoeg ging haar keel daarvoor dichtzitten en ging ze sneller lopen om eraan te ontsnappen, waarbij ze door een plas plonsde en ijskoud water door haar linkersok heen begon te sijpelen.

Op Mill Lane sloeg ze af naar de rivier. Het bloed bonsde nu in haar aderen en ondanks de kou begon ze te zweten. Een straaltje zweet onder haar borsten sijpelde naar haar middel.

Transpiratie is hét teken dat je lichaam functioneert, zou haar vader zeggen. Transpiratie, uiteraard. Hij zou nooit 'zweet' zeggen.

De lucht leek frisser toen ze bij de rivier kwam. Ze moest opzij springen voor twee vuilniskarren, die bemand werden door het eerste levende wezen dat ze deze morgen op straat zag, een arbeider in een lichtgroene anorak. Hij tilde een lunchtrommel op de duwstang van een van de karren en hield zijn thermoskan op, alsof hij met haar wilde proosten.

Aan het einde van het pad stormde ze de voetgangersbrug op die de rivier de Cam overspande. De stenen onder haar voeten waren glad.

Ze rende even op de plaats en worstelde met de manchet van haar trainingsjack om op haar horloge te kunnen kijken. Toen ze beseftte dat ze het op haar kamer had laten liggen, vloekte ze zachtjes en jogde terug over de brug om een vluchtige blik langs Laundress Lane te kunnen werpen.

Verdomme, verdomme, alle Jezus. Waar is ze? Elena tuurde door de mist heen. Even pufte ze geërgerd. Dit was niet de eerste keer dat ze moest wachten en als haar vader zijn zin kreeg, zou het ook niet de laatste keer zijn.

'Ik wil niet dat je alleen rent, Elena. Niet op dat tijdstip. Niet langs de rivier. Geen discussie mogelijk. Als je een andere route zou nemen...' Maar ze wist dat het niets uit zou maken. Een andere route en hij zou weer met een ander bezwaar komen. Ze had hem nooit moeten vertellen dat ze hardliep. Indertijd leek de informatie onschuldig genoeg. Ik ben bij de Hazen en Jachthonden gegaan, papa. Maar hij wist het zo te draaien, dat het weer een demonstratie van zijn toewijding aan haar kon worden. Net zoals toen hij beslag wist te leggen op haar essays, voor ze besproken werden. Hij had ze gelezen, met gerimpeld voorhoofd, waarbij zijn houding en uitdrukking beide toonden: kijk eens hoe bezorgd ik ben, kijk eens hoeveel ik van je hou, merk op hoe ik het op prijs stel dat je in mijn leven bent teruggekeerd, ik zal je nooit meer in de steek laten, mijn schat. Daarna kwam zijn kritiek, waarbij hij haar voerde langs inlei-

dingen en conclusies en punten die om opheldering vroegen en haalde haar stiefmoeder erbij om verder te helpen, waarbij hij met glimmende oogjes achterovergeleund in zijn leren stoel zat. Zijn we niet een gelukkig gezin? Ze kreeg er kippenvel van.

Haar adem vormde wolkjes in de koude lucht. Ze had meer dan een minuut gewacht. Er dook nog niemand op uit de dikke, grijze mist op Laundress Lane.

Bekijk het maar, dacht ze en rende terug naar de brug. Op Mill Pool tekenden zich zwanen en eenden af tegen de nevels, terwijl op de zuidwestzijde ervan een wilg zijn takken treurig in het water liet hangen. Elena keek nog één keer over haar schouder, maar niemand rende haar achterna, dus rende ze door. Ze daalde het talud af, maar schatte de helling verkeerd in en voelde dat een spier in haar been even te veel werd opgerekt. Ze vertrok van de pijn, maar bleef doorlopen. Haar tijd raasde voorbij; niet dat ze nou wist wat haar tijd was, maar ze zou een paar seconden goed kunnen maken, zodra ze op de verharde Causeway kwam. Ze verhoogde haar tempo.

De weg versmalde tot een strook teersteenslag met de rivier links en de grote, in de mist gehulde vlakte van Sheep's Green rechts. Hier rezen de kolossale silhouetten van bomen op uit de mist en de leuning van voetbruggen vormden horizontale, witte strepen waar anders de lichten aan de overkant van de rivier door het halfduister heen braken. Terwijl ze rende, plonsden eenden zachtjes van de oever in het water en Elena pakte het laatste stukje toast uit haar broekzak, verkruimelde het en wierp het in hun richting.

Ze rende gestaag door. Haar oren begonnen zeer te doen van de kou. Ze trok het koord van haar capuchon strakker onder haar kin aan, haalde uit haar jaszak een paar wanten, trok ze aan, blies erin en drukte ze tegen haar koud geworden gezicht.

Voor haar splitste de rivier in een hoofdstroom en een duister beekje, terwijl die traag om Robinson Crusoe-eiland heen stroomde. Dit stukje land was aan de zuidzijde dicht begroeid met bomen en struiken en werd aan de noordzijde opgeofferd voor de reparatie aan scullers, kano's, roeiboten en punters van de diverse Colleges. Onlangs was ergens een vuurtje gestookt, want Elena rook de restanten. Waarschijnlijk had iemand 's nachts illegaal gekampeerd op het noordelijke deel van het eiland en het overgebleven verkoold hout ijlings geblust met water. Het rook anders dan een vuur dat een natuurlijke dood was gestorven.

Nieuwsgierig keek Elena door de bomen heen, toen ze langs de noordkant van het eiland stooft. Kano's en punters lagen op elkaar

gestapeld, hun hout glad en glinsterend en druipend van de mist. Maar er was niemand.

Het pad liep omhoog naar Fen Causeway, het einde van de eerste etappe. Zoals altijd trad ze de licht oplopende helling tegemoet met een hernieuwde uitbarsting van energie, waarbij ze regelmatig bleef ademen, maar wel de zich opbouwende spanning in haar borst voelde. Ze begon zich net aan de nieuwe snelheid aan te passen, toen ze hen zag.

Voor haar doemden twee figuren op, de ene gehurkt en de ander dwars over het pad liggend. Ze zagen er schimmig en tamelijk vormloos uit en leken te trillen als vage hologrammen, van achteren beschenen door het flakkerende, gefilterde licht van de Causeway, zo'n twintig meter verderop. Misschien omdat hij Elena hoorde aankomen, keerde de gehurkte figuur zich naar haar om en stak een hand op. De ander bewoog niet.

Elena tuurde door de mist. Haar ogen gingen van de ene figuur naar de andere. Ze zag de omvang. Ze zag de afmetingen.

Burgertrut, dacht ze en stooft vooruit.

De gehurkte figuur ging staan, trok zich terug toen Elena verscheen en leek te verdwijnen in de zwaardere mist bij de voetbrug die het pad met het eiland verbond. Elena struikelde toen ze inhiel en viel op haar knieën. Ze stak haar hand uit, tastte in het rond en merkte dat ze verwoed iets onderzocht wat op een oude, versleten jas leek. Verward draaide ze zich om, één hand op de grond, en ze drukte zichzelf op tot ze weer op haar benen stond. Ze haalde diep adem om iets te zeggen.

Terwijl ze dat deed, brak de dichte mist voor haar open. Links van haar flitste iets langs. De eerste slag viel.

Hij kwam precies tussen haar ogen terecht. Bliksemflitsen schoten door haar gezichtsveld heen. Haar lichaam vloog naar achteren.

De tweede slag beukte tegen haar neus en wang, werkte zich volledig door het vlees heen en verbrijzelde het jukbeen als een stuk glas. Als er een derde slag was, voelde ze hem niet.

Even na zevenen reed Sarah Gordon haar Escort het grote parkeerterrein rechts naast het Technologisch Instituut op. Ondanks de mist en de ochtendspits had ze de rit van haar huis in minder dan vijf minuten gemaakt, waarbij ze over Fen Causeway was gescheurd alsof ze werd achtervolgd door een legioen monsters. Ze trok de handrem aan, klauterde de natte morgen in en sloeg de deur dicht. Het schilderij, zei ze tegen zichzelf. Niets anders dan het schilderij.

Ze liep naar de kofferbak van de auto en haalde haar spullen eruit: een kampeerstoeltje, een schetsblok, een houten kist, een ezel, twee linnen doeken. Toen dit voor haar op de grond lag, staarde ze in de achterbak en vroeg zich af of ze nog iets vergeten was. Ze concentreerde zich op de kleinere zaken, houtskool, tempera's, penselen in de kist, en probeerde haar opkomende misselijkheid en het feit dat rillingen haar benen verslaptten, te negeren.

Even leunde ze met haar hoofd tegen de smerige klep van de kofferbak en probeerde alleen aan het schilderij te denken. Vanaf haar jeugd had ze al zo vaak rondgelopen met een idee voor een schilderij dat ze vervolgens ook had uitgevoerd, dat het allemaal gesneden koek zou moeten zijn. Het onderwerp, de locatie, het licht, de compositie en de materiaalkeuze vroegen haar volledige aandacht. Ze probeerde zich daarop te richten. Deze morgen betekende een plechtige wedergeboorte.

Zeven weken geleden had ze juist deze dag op haar kalender aangekruist: 13 november. Ze had DOE HET over dat kleine, witte vierkantje hoop heen geschreven en nu was ze hier om een eind te maken aan acht maanden verlamdende passiviteit, door het enige middel te gebruiken dat ze kende om de passie te hervinden waarmee ze ooit haar werk had begroet. Als ze de moed maar kon vatten om deze kleine inzinking te boven te komen...

Ze sloeg de achterklep dicht en pakte haar spullen op. Elk ding vond zijn vertrouwde plaats in haar handen en onder haar armen. Ze vroeg zich zelfs niet even in paniek af hoe ze vroeger alles had kunnen dragen. En alleen al het feit dat sommige handelingen automatisch schenen, een tweede natuur, zoals fietsen, gaf haar wat steun. Ze liep terug over Fen Causeway, daalde de helling af naar Robinson Crusoe-eiland en vertelde zichzelf dat het verleden voorbij was en hier was om begraven te worden.

Te lang had ze verslagen voor een ezel gestaan, niet in staat om te denken aan de genezende kracht die uitgaat van gewoon iets creatiefs doen. Al die maanden had ze niets geproduceerd, behalve de middelen om zichzelf te vernietigen: het verzamelen van een stuk of vijf recepten voor pillen, het schoonmaken van haar oude geweer, het gereedmaken van haar oven, het maken van een touw van haar sjaals, en al die tijd was ze ervan overtuigd dat haar kunstzinnige ambities waren weggekijnd. Maar dat was allemaal voorbij, net als de angst, die de afgelopen zeven weken toenam naarmate de dertiende november naderde die haar naar dit mistige eiland had gebracht.

Ze stopte even op het bruggetje dat de smalle beek overspande en Robinson Crusoe-eiland scheidde van de rest van Sheep's Green. Hoewel het al dag was, was de mist zeer dicht en lag als een wolkenbank voor haar. Daardoorheen klonk uit een van de bomen boven haar het ratelende gezang van een winterkoninkje en het gedempte aanzwellen en wegsterven van de automotoren die op de Causeway passeerden. Een eend kwaakte ergens bij de rivier. Een fietsbel tringelde aan de overkant van het grasland.

Aan haar linkerhand lagen de reparatieloodsen, nog afgesloten en met dichte luiken. Voor haar klommen tien ijzeren treden omhoog naar de Crusoebrug en daalden af naar Coe Fen aan de oostelijke oever van de rivier. Ze zag dat de brug opnieuw geschilderd was en daardoor leek te zweven. Alles eromheen was veranderd en werd door de mist versluierd.

Ondanks haar vastbeslotenheid ontglipte haar een zucht. Het ging echt niet. Geen licht, geen vertrouwen en geen inspiratie op deze naargeestige, koude plek. Barst maar met Whistlers nachtstudies van de Theems. Naar de hel met wat Turner van deze dageraad zou hebben kunnen maken. Niemand zou ooit geloven dat ze dit hier had willen schilderen.

Toch had ze deze dag gekozen. De loop der gebeurtenissen had gedictreed dat ze naar dit eiland moest om te tekenen. En tekenen zou ze. Ze stortte zich op de rest van de voetbrug, duwde het knarsende, smeedijzeren hek open en besloot de kou te negeren die zich een weg leek te banen door alle organen van haar lichaam. Ze klemde haar tanden op elkaar.

Binnen het hek voelde ze het trekken en binnensijpelen van de modder die zich luidruchtig aan haar gym schoenen vastzoog. Ze sidderde. Het was koud. Maar het was alleen de kou. En ze zocht haar weg door het hakhout van elzen, geknakte wilgen en beuken. Condenswater droop van de bomen. Druppels kletterden als zachtjes borrelende pap neer op het roodbruine kleed van herfstbladeren. Een dikke, neergevallen tak kronkelde voor haar over de grond en vlak daarachter bood een kleine open plek achter een populier mogelijkheden. Sarah ging erop af. Ze zette haar ezel en schildersdoeken tegen de boom, klapte haar kampeerstoeltje open en zette haar houten kist ertegenaan. Het schetsboek hield ze krampachtig tegen haar borst geklemd.

Schilder, teken, schilder, schets. Ze voelde haar hart bonzen. Haar vingers leken breekbaar. Zelfs haar nagels deden zeer. Ze verfoeide haar zwakheid.

Ze dwong haar lichaam op het stoeltje te gaan zitten en naar de rivier te kijken. Ze staaarde naar de brug. Elk detail beoordeelde ze, probeerde ze als een lijn of hoek te bekijken, een eenvoudig compositievraagstuk dat opgelost diende te worden. Als in een reflex begon haar geest te taxeren wat haar ogen opnamen. Met hun herfstbladeren waaraan druppels vocht hingen die het weinige licht dat er was nog konden vangen en reflecteren, fungeerden drie elzentakken als een omlijsting voor de brug. Ze vormden diagonale lijnen die zich eerst boven de constructie uitstrekten en daarna, perfect parallel aan de trap die naar Coe Fen leidde, neerdaalden, waar door een wervelende massa mist de lichten van Peterhouse in de verte schitterden. Een eend en twee zwanen vormden vage silhouetten op de rivier, die zelf zo grijs was, een duplicaat van de lucht erboven, dat de vogels in de ruimte leken te hangen.

Snelle streken, dacht ze, grove, krachtige impressies, gebruik vegen houtskool om grotere diepte te suggereren. Ze zette haar eerste lijn in het schetsboek, toen een tweede, en een derde voor haar vingers uitgleden en hun greep op het houtskool verloren, dat over het papier op haar schoot gleed.

Ze staaarde naar de knoeiboel die ze van de tekening had gemaakt. Ze scheurde hem van het blok en begon opnieuw.

Terwijl ze tekende, voelde ze dat haar darmen begonnen te verslapen, ze voelde hoe de misselijkheid haar keel begon dicht te knijpen. 'O, alsjeblieft,' fluisterde ze en keek snel om zich heen en wist dat ze niet op tijd thuis kon komen, wist ook dat ze zich hier en nu niet kon veroorloven om ziek te zijn. Ze keek naar haar schets, zag de gebrekkige, doodgewone lijnen en verfrommelde hem.

Ze begon aan een derde tekening en dwong zichzelf zich tot het uiterste te concentreren om een vaste rechterhand te houden. Terwijl ze trachtte haar paniek op een afstand te houden, probeerde ze de elzentakken na te tekenen. Ze probeerde de warwinkel van brugspijlen te kopiëren. Ze probeerde het patroon in de bladeren te suggereren. Het houtskool brak in tweeën.

Ze duwde zichzelf op. Zo had ze het zich niet voorgesteld. De creatieve krachten hadden het over moeten nemen. Tijd en plaats hadden moeten verdwijnen. De hartstocht zelf had moeten terugkeren. Maar niets daarvan. Het was weg.

Je kunt het, dacht ze vurig, en je wil het. Niets en niemand houdt je tegen.

Ze duwde het schetsblok onder haar arm, greep haar stoeltje en liep zuidwaarts, tot ze bij een kleine landtong kwam. Die was overwoe-

kerd door brandnetels, maar bood een ander gezicht op de brug. Dit was de plek.

De grond was kleiachtig, bedekt met bladeren. Bomen en struiken vormden een netwerk van vegetatie, waarachter in de verte de stenen brug van Fen Causeway oprees. Sarah klapte haar stoeltje open. Ze liet het op de grond vallen. Ze deed een stap achteruit en verloor haar evenwicht door wat een tak leek die verborgen lag onder een stapel bladeren. Gezien de plek zou ze voorbereid hebben moeten zijn, maar de heftige gevoelens maakten haar nog steeds kwetsbaar.

‘Verdomme,’ zei ze en schopte het ding opzij. De bladeren vielen eraf. Sarah voelde haar maag omdraaien. Het ding was geen tak, maar de arm van een mens.

Gelukkig zat de arm vast aan een lichaam. In zijn 29 jaar bij de politie van Cambridge had hoofdinspecteur Daniel Sheehan in zijn district nooit delen van lichamen aangetroffen.

Na het telefoontje van het politiebureau, om 7.20 uur, was hij Arbury afgescheurd met zwaailicht en gillende sirene, dankbaar voor een excuus om de ontbijttafel te verlaten waar hij het op de tiende achtereenvolgende dag met partjes grapefruit, een gekookt ei en één dun sneetje toast zonder boter niet kon laten tegen zijn tienerzoon en -dochter te snauwen over hun kleren en hun haar, alsof ze beiden geen schooluniformen droegen, alsof hun hoofden er niet verzorgd uitzagen. Stephen wierp een vluchtige blik op zijn moeder. Linda deed hetzelfde. En gedrieën verorberden ze hun eigen ontbijt met de martelaarsblik van een gezin dat te lang is blootgesteld aan de stemmingswisselingen van een chronische dieetvolger.

Het verkeer was vastgelopen op de Newnham Road-rotonde en alleen door half op het trottoir te rijden kon Sheehan de brug van Fen Causeway iets sneller bereiken dan de overige auto's. Elke zuidelijke invalsweg zat nu ongetwijfeld vast en toen hij zijn auto achter het busje van de Technische recherche had gezet en zichzelf in de vochtige, koude lucht had gehesen, gaf hij de agent op de brug de opdracht via de radio om assistentie te vragen, om te zorgen dat ze doorreden. Hij haatte nieuwsgierigen en sensatiezoekers. Ongelukken en moorden brachten het slechtste in mensen naar boven. Sheehan stopte zijn marinedas voor de zekerheid onder zijn overjas en dook onder het gele politielint door. Op de brug hingen een stuk of vijf studenten over de balustrade, die een glimp probeerden op te vangen van de activiteiten beneden. Sheehan bromde en gebaarde naar de agent om hen weg te sturen. Als het slachtoffer lid was van een van de Colleges, stond hij niet te trappelen om wat dan ook eerder dan nodig openbaar te maken. Sinds een versjteert onderzoek op Emmanuel het vorig trimester had er een wankele vrede geheerst tussen de plaatselijke politie en de universiteit. Hij wilde die zeker niet laten verstoren.

Hij stak de voetbrug over naar het eiland, waar een agente over een vrouw gebogen stond van wie het gezicht en de lippen eruitzagen

als ongebleekte katoen. Ze zat op een van de onderste treden van de Crusoebrug, een arm om haar buik geslagen en een vuist onder haar hoofd. Ze droeg een oude blauwe overjas, die tot haar enkels leek te hangen; de voorkant zat vol bruine en gele spikkels. Blijkbaar was ze misselijk geworden.

‘Zij heeft het lichaam gevonden?’ vroeg Sheehan aan de agent, die daarop knikte. ‘Wie hebben het tot nu toe opgeknapt?’

‘Iedereen behalve Pleasance. Drake hield hem op het lab.’

Sheehan snoof. Weer dat gekibbel op de forensische afdeling, dat was duidelijk. Abrupt wees hij met zijn kin naar de vrouw in de overjas. ‘Haal een deken voor haar. Hou haar hier.’ Hij liep terug naar het hek en kwam op het zuidelijke deel van het eiland.

Afhankelijk van de manier waarop je ernaar keek, was deze plek óf een paradijs, óf een nachtmerrie. Sporen waren er in overvloed, van verweerde kranten tot deels volle, weggegooide plastic zakjes. Het hele gebied zag eruit als een openbare vuilnisbelt met ten minste een dozijn goede en duidelijk verschillende voetafdrukken in de drassige grond.

‘Verdomme,’ mompelde Sheehan.

Het rechteam had planken neergelegd. Ze begonnen bij het hek, liepen naar het zuiden en verdwenen in de mist. Hij liep er voorzichtig over, waarbij hij het geregeld neerspetterende water van de bomen probeerde te vermijden.

Hij stond even stil bij een open plek waar twee schildersdoeken en een ezel tegen een populier stonden naast een geopende kist, die een vliesje condenswater verzamelde op een keurige rij pastels en acht handbeschreven verftubes. Hij fronste zijn voorhoofd, keek van de rivier naar de brug en zag de mistflarden die als een gas uit het moerasland opstegen. Als onderwerp voor een schilderij herinnerde het hem aan het Franse spul dat hij jaren geleden in het Courtauld Institute had gezien, stippen en krullen en vegen kleur, die je alleen kon herkennen als je twintig meter verderop stond en tuurde als een idioot.

Verderop maakten de planken een bocht naar links en zag hij zijn politiefotograaf en forensisch biologe. Ze waren warm aangekleed en huppelden als twee Russische dansers van de ene voet op de andere om hun bloed te laten circuleren. De fotograaf zag net zo wit als altijd wanneer hij een moord moest vastleggen. De forensisch biologe zag er geïrriteerd uit. Ze hield haar armen om haar borst geslagen, verzette haar voeten op een deinende manier en keek vluchtig en rusteloos naar de Causeway, alsof ze geloofde dat de

moordenaar nog in de buurt was en ze hem alleen door een duik in de mist te nemen, konden arresteren.

Toen Sheehan hen bereikte en zijn gebruikelijke vraag stelde – ‘Wat is het deze keer?’ – zag hij de reden van de onrust van de forensisch biologe. Een lange man dook op uit de mist onder de wilgen en liep voorzichtig met zijn ogen naar de grond gericht. Ondanks de kou hing zijn kasjmieren jas nonchalant als een cape om zijn schouders en droeg hij geen sjaal die afbreuk deed aan de broze, keurige streepjes op zijn Italiaanse pak. Drake, het hoofd van Sheehans lab, de ene helft van een kibbelend duo specialisten dat hem de afgelopen vijf maanden had geïrriteerd. Hij gaf vanmorgen toe aan zijn verfijnde smaak voor kleren, merkte Sheehan op.

‘Iets gevonden?’ vroeg hij de specialist.

Drake stak een sigaret op. Hij kneep de lucifer tussen zijn gehandschoende vingers uit en deed hem daarna in een potje dat hij uit zijn zak haalde. Sheehan onthield zich van commentaar. Die rotzak ging nooit ergens onvoorbereid naartoe.

‘Het wapen blijkt te ontbreken,’ zei hij. ‘We gaan maar eens in de rivier dreggen.’

Prachtig, dacht Sheehan en telde de mannen en de uren die het zou kosten om de operatie te doen slagen. Hij ging het lijk bekijken.

‘Vrouw,’ zei de bioloog. ‘Nog maar een kind.’

Toen Sheehan naar het meisje keek, bedacht hij dat er niets van de stilte te bekennen was die je zou verwachten wanneer er een dode aanwezig is. Claxons loeiden op de Causeway, stationair draaiende motoren gierden, remmen piepten, stemmen riepen. Vogels tjirpten in de bomen en een hond jankte doordringend van de pijn of in zijn spel. Het leven ging door, ondanks de nabijheid en de sporen van geweld.

Dat de dood van het meisje gewelddadig was geweest, stond buiten kijf. Hoewel een groot deel van haar lichaam met bladeren bedekt was, was er genoeg onbedekt om het ergste te kunnen zien. Iemand had haar in het gezicht gebeukt. Het koordje van haar capuchon zat om haar nek gewonden. Of ze was gestorven door de hoofdwonden of door wurging, zou uiteindelijk door de patholoog-anatoom moeten worden vastgesteld, maar één ding was duidelijk: niemand zou haar kunnen identificeren door een enkele blik op haar gezicht. Het was verschrikkelijk toegetakeld.

Sheehan hurkte neer om het lichaam nauwkeuriger te kunnen bekijken. Ze lag op haar rechterzij, haar gezicht naar de grond gedraaid; haar lange haar viel voorover en lag golvend over de grond.

Haar armen lagen voor haar, polsen bij elkaar, maar niet vastgebonden. Haar knieën waren gebogen.

Hij beet nadenkend op zijn onderlip, wierp een blik op de rivier anderhalve meter verderop en keek daarna weer naar het lijk. Ze droeg een bruin trainingspak vol vlekken en witte sportschoenen met smerige veters. Ze zag er verder goed verzorgd uit. Ze zag er gezond uit. Ze zag eruit als de nachtmerrie van een politieman. Hij had gehoopt dat ze dat niet was. Hij tilde haar arm op om te zien of er een embleem op haar jack zat. Een zucht van wanhoop ontsnapte hem toen hij zag dat er een embleem met de woorden St Stephen's College op haar linkerborst was genaaid.

'Verdomme,' mompelde hij. Hij legde haar arm terug en knikte naar de fotograaf. 'Fotografeer maar,' zei hij en deed een stap opzij. Hij keek over Coe Fen uit. De mist leek op te trekken, maar het kon ook wel komen door het daglicht, een kortstondige illusie of ijdele hoop. Maar het maakte niet uit of er mist hing of niet, want Sheehan was geboren en getogen in Cambridge en hij wist wat er achter de ondoordringbare sluiers mist lag. Peterhouse. Aan de overkant van de straat lag Pembroke en links van Pembroke Corpus Christi. Vandaar naar het noorden, het westen en het oosten lag het ene College na het andere. Daaromheen lag de stad die hun ten dienste stond en zijn hele bestaan dankte aan de aanwezigheid van de universiteit. En dit alles – Colleges, faculteiten, bibliotheken, de commercie, huizen en bewoners – vertegenwoordigde meer dan zeshonderd jaar delicate symbiose.

Achter Sheehan bewoog iets; hij draaide zich om en keek in Drakes chagrijnige, grijze ogen. De forensisch specialist was wel wat gewend. Maar hij had lang op een gelegenheid gewacht om de duim-schroeven van zijn ondergeschikte op het lab aan te draaien.

'Tenzij ze zichzelf in het gezicht heeft geslagen en het wapen heeft laten verdwijnen, geloof ik niet dat iemand dít een zelfmoord kan noemen,' zei hij.

In zijn Londense kantoor drukte hoofdinspecteur Malcolm Webberly van New Scotland Yard zijn derde sigaar in drie uur uit en overzag zijn inspecteurs. Hij vroeg zich af hoe genadig ze zouden zijn als hij straks deze kuil voor zichzelf stond te graven. Gezien de lengte en inhoud van zijn scherpe kritiek van nog maar twee weken geleden, wist hij dat hij het ergste kon verwachten.

Hij verdiende het zeker. Hij had zijn team ten minste dertig minuten de les gelezen over wat hij sarcastisch de kruisvaarders te velde

noemde en de voorliefde voor rondtrekkende politiemensen in dit land. En nu stond hij op het punt de medewerking van een van zijn mannen te vragen. Hij schatte de kansen in. Ze zaten rond de tafel in zijn kantoor. Zoals gewoonlijk gaf Hale toe aan zijn nervositeit en speelde met paperclips, die hij leek te willen omvormen tot een lichtgewicht maliënkolder, misschien als voorbereiding op de strijd tegen iemand die bewapend was met tandenstokers. Stewart, de dwangneuroticus van de afdeling, gebruikte de pauze in het overleg om aan een rapport te werken. Naast hem zat MacPherson zijn nagels schoon te maken met een zakmes en een dit-gaat-ook-weer-voorbijgezicht, terwijl aan zijn linkerzijde Lynley zijn leesbril poetste met een spierwitte zakdoek waarop een dikgeborduurde letter A een hoek sierde.

Webberly moest lachen om de ironie van de situatie. Bij zijn uiteenzetting veertien dagen geleden had hij, om hen te stangen, een stuk uit *The Times* gebruikt. Hierin stond een onthulling over de bedragen die staatsfondsen laten wegvloeien in het kromme strafrechtstelsel.

‘Kijk eens hier,’ had hij gesnauwd met de krant opgerold in zijn hand, zodat het onmogelijk was om te zien wat erin stond. ‘Het korps Groot-Manchester doet een onderzoek bij Sheffield. Yorkshire zit in Manchester en onderzoekt daar klachten tegen een paar hoge officieren. West Yorkshire bespiedt een belangrijke groep criminelen in Birmingham; Avon en Somerset scharrelen wat rond de Vier van Guilford in Surrey; en Cambridgeshire mest Noord-Ierland uit en zoekt stof onder de bedden van de RUC. Niemand patrouilleert meer in zijn eigen district en dat is nu afgelopen!’

Zijn mannen knikten goedkeurend, hoewel Webberly zich afvroeg of ze het wel echt gehoord hadden. Ze maakten lange uren, hun verantwoordelijkheden waren enorm. Dertig minuten besteed aan het politieke gebazel van hun hoofdinspecteur waren dertig minuten die ze nauwelijks konden missen. Daar dacht hij echter pas later aan. Op het moment zelf hunkerde hij naar een debat, zijn publiek was geboeid, hij moest en zou doorgaan.

‘Het is belachelijk. Wat is er met ons gebeurd? CC’s rennen als beedde melkmeiden weg zodra de pers moeilijk begint te doen. Ze vragen aan alles en iedereen om hun eigen mannen aan een onderzoek te onderwerpen in plaats van hun korps te leiden, zelf onderzoek te doen en de pers te vertellen dat ze maar koeienstront moeten eten. Wat zijn dat voor idioten die te stom zijn om hun eigen vuile was te wassen?’

Als iemand al aanstoot nam aan het mengselletje van metaforen van de hoofdinspecteur, dan nog gaf niemand commentaar. In plaats daarvan legden ze zich neer bij de retoriek van zijn vraag en wachtten geduldig op het antwoord dat hij omstandig gaf.

‘Laat ze mij maar eens vragen om aan deze larioekoe mee te doen. Ik zou ze allemaal een poepie laten ruiken.’

En nu was het zover: een speciaal verzoek van twee verschillende kanten, een order van Webberly’s eigen superieur en tijd noch gelegenheid om wie dan ook een poepie te laten ruiken.

Webberly duwde zichzelf van de tafel af en sjokte naar zijn bureau, waar hij op de intercom drukte voor zijn secretaresse. Daarop begon het kastje te kraken en te praten. Aan het eerste was hij gewend. Sinds de orkaan van 1987 werkte de intercom niet meer goed. Aan het laatste was hij helaas ook gewend: Dorothea Harriman kwam overal tussendoor met haar opgewonden betoog over het object van haar niet-geringe bewondering.

‘Ze zijn geveerd, zeg ik je. Al jaren. Die mascara die nooit uitloopt op films en zo...’ Een interruptie van geknetter. ‘... die Fergie is niks, vertel mij wat... het kan me niet schelen hoeveel baby’s ze nog wil...’

‘Harriman,’ onderbrak Webberly het gesprek.

‘Witte panty’s zouden het beste staan... als ze die afgrijselijke jurk aan wil. Godzijdank heb ik ze een tijdje niet gezien.’

‘Harriman.’

‘... beeldige hoed die ze deze zomer op Ascot droeg, heb je die gezien?... Laura Ashley? Nee! Over mijn lijk...’

Over lijken gesproken, dacht Webberly en gaf zich over aan een primitievere, maar doordringende en beslist effectievere manier om de aandacht van zijn secretaresse te trekken. Hij liep met grote passen naar de deur, rukte hem open en schreeuwde haar naam.

Dorothea Harriman sprong op en stond al bij de deur toen hij naar de tafel terugkeerde. Ze had haar haar pas geknipt, nogal kort achter en opzij een lange, stijle blonde lok. Ze droeg een rode wollen jurk, bijpassende pumps en een witte panty. Helaas stond wit haar net zomin als de prinses. Maar net als de prinses had ze opvallende enkels.

‘Hoofdinspecteur Webberly?’ vroeg ze met een knikje naar de politiemannen die rond de tafel zaten. Ze leek de onschuld zelve. De zaak gaat voor alles, zeiden haar ogen. Elk moment van háár dag bracht ze zwoegend aan haar taak door.

‘Als je jezelf even los kunt rukken van je oordeel over de prinses...’

zei Webberly. De uitdrukking op het gezicht van zijn secretaresse was een oefening in argeloosheid. Prinses wie? werd door haar onschuldige gezicht uitgezonden. Het was beter haar niet in een indirecte strijd te betrekken. Zes jaar ophemeling van de prinses van Wales had hem geleerd dat elke poging om haar te overtroeven en daarmee haar adoratie te beteugelen, gedoemd was te mislukken. Hij berustte erin en zei: 'Er wordt een fax verwacht uit Cambridge. Let erop. En als je een telefoontje krijgt van Kensington Palace, wil ik ze aan de lijn.'

Harriman perste haar lippen op elkaar, maar een duivels lachje krulde haar mondhoeken op. 'Fax,' zei ze. 'Cambridge. Juist. In een wip, hoofdinspecteur.' En ze voegde er snedig ten afscheid aan toe: 'Charles is daar geweest, weet u.'

John Stewart keek op en tikte met zijn pen nadenkend tegen zijn tanden. 'Charles?' vroeg hij enigszins verward, alsof hij zich afvroeg of hij door de aandacht die hij aan zijn rapport had gegeven de draad van het gesprek was kwijtgeraakt.

'Wales,' zei Webberly.

'Wales in Cambridge?' vroeg Stewart. 'Sinds wanneer ligt er een Wales in Cambridge? Waar dan?'

'Wales zoals in "de prinses van",' blafte Phillip Hale.

'De Prins van Wales is in Cambridge?' vroeg Stewart. 'Maar dat moet de Politieke Veiligheidspolitie afhandelen, wij niet.'

'Jezus.' Webberly pakte Stewarts rapport en gebruikte het om zijn gebaren kracht bij te zetten. Stewart kromp ineen toen Webberly het oprolde. 'Geen prins. Geen Wales. Alleen maar Cambridge. Gesnopen?'

'Jawel, meneer.'

'Dank je.' Webberly zag tot zijn genoegen dat MacPherson zijn zakmes had opgeborgen en dat Lynley hem zelfs aankeek met zijn ongrijpbare donkere ogen, die zo in tegenspraak waren met zijn perfect kortgeknipte blonde haar.

'Er is een moord gepleegd in Cambridge en men wil dat wij die opknappen,' zei Webberly en wuifde zowel hun bezwaren als hun kritiek weg met een snelle, verticaal hakkende beweging van zijn hand. 'Ik weet het. Herinner me er niet aan. Ik slik mijn eigen woorden in. Ik vind het niet bepaald prettig.'

'Hillier?' vroeg Hale slim.

Sir David Hillier was Webberly's directe chef. Als een verzoek tot medewerking van Webberly's mannen van hem kwam, was het helemaal geen verzoek. Dan was het wet.

‘Niet helemaal. Hillier ging ermee akkoord. Hij weet van de zaak af. Maar ik werd rechtstreeks benaderd.’

Drie van de inspecteurs keken elkaar nieuwsgierig aan. De vierde, Lynley, hield zijn ogen op Webberly gericht.

‘Ik hield een slag om de arm,’ zei Webberly. ‘Ik weet dat jullie het druk genoeg hebben, dus misschien kan een van de andere afdelingen het op zich nemen. Maar liever niet.’ Hij gaf Stewart zijn rapport terug en zag hoe de inspecteur naarstig de omgekrulde randen tegen de tafelrand gladstreek. Hij sprak verder. ‘Er is een student vermoord. Een meisje. Ze zat op St Stephen’s College.’

Alle vier reageerden daarop. Verschuiven in een stoel, een snel ingeslikte vraag, een doordringende blik in Webberly’s richting om te zien of er bezorgdheid van zijn gezicht viel af te lezen. Ze wisten allemaal dat de dochter van de hoofdinspecteur aan St Stephen’s College studeerde. Haar foto – giechelend terwijl ze haar ouders onhandig over de Cam rondpunterde – stond op een van de dossierkasten in de kamer. Webberly zag de bezorgdheid op hun gezichten.

‘Miranda heeft er niets mee te maken,’ stelde hij hen gerust. ‘Maar ze kende het meisje wel. Dat is een van de redenen waarom ik gebeld werd.’

‘Dat was dus niet de enige reden,’ zei Stewart.

‘Dat klopt. De telefoontjes – het waren er twee – kwamen niet van de recherche in Cambridge. Ze kwamen van het hoofd van St Stephen’s College en van de rector magnificus van de universiteit. Wat betreft de plaatselijke politie is het een netelige situatie. De moord is niet op het College zelf gepleegd, dus heeft de recherche van Cambridge het recht de zaak af te handelen. Maar omdat het slachtoffer een student is, hebben ze de medewerking van de universiteit nodig om een onderzoek te kunnen instellen.’

‘En de universiteit wenst dat niet te doen?’ zei MacPherson met een kakstem en vol sarcasme.

‘Ze geven de voorkeur aan een bureau van buiten. Wat ik heb begrepen, is dat ze zich nogal opgewonden hebben over de manier waarop de plaatselijke recherche afgelopen voorjaar een zelfmoordgeval afhandelde. Zeldzame onverschilligheid tegenover de betrokkenen, zei de rector magnificus, om maar te zwijgen over het doorspelen van informatie aan de pers. En omdat dit meisje klaarblijkelijk de dochter is van een van de professoren, willen ze alles met de nodige tact en discretie behandeld zien.’

‘De empathie van een inspecteur-rechercheur,’ zei Hale met krul-

lende lippen. Ze wisten dat het een slecht verbloemde poging was om te wijzen op het antagonisme en het gebrek aan objectiviteit. Webberly negeerde hem. 'De recherche van Cambridge is niet blij met de situatie. Het is hun werkterrein. Zij willen het afhandelen. Dus wie ernaartoe gaat, moet niet rekenen op een feestelijk onthaal. Maar ik heb kort met hun hoofdinspecteur gesproken, een vent die Sheehan heet... lijkt me heel schappelijk. Ze zullen meewerken. Volgens hem beschouwt de universiteit de zaak als van burgerij en studenten samen, en dat zijn team beschuldigd zou kunnen worden van een vooroordeel tegenover de studenten, ergert hem behoorlijk. Maar hij weet dat zonder medewerking van de universiteit iedere man die hij erop afstuurt, de komende zes maanden bezig zal zijn zaagsel te onderzoeken om uiteindelijk zand te vinden.'

Het geluid van haar getrippel kondigde Harriman aan. Ze overhandigde Webberly enige vellen papier waarop bovenaan POLITIE CAMBRIDGE stond gedrukt en in de rechterbovenhoek een insigne met een kroontje. Ze keek bedenkelijk naar de plastic koffiebekertjes en stinkende asbakken die op tafel stonden tussen circulaire en andere papieren. Ze maakte een klokkend geluid, gooide de bekertjes in de prullenmand bij de deur en nam de asbakken mee, een armlengte voor zich uit, met haar hoofd afkeurend afgewend.

Terwijl Webberly het rapport las, gaf hij de relevante informatie door aan zijn mannen.

'Niet veel om mee te werken,' zei hij. 'Twintig jaar. Elena Weaver.' Hij gaf haar voornaam een mediterraan accent.

'Een buitenlandse student?' vroeg Stewart.

'Dat heb ik niet opgemaakt uit wat het hoofd van het College vanmorgen zei. De moeder woont in Londen en zoals ik al zei, is pa professor aan de universiteit, een vent die genomineerd is voor wat genoemd wordt de Penfordleerstoel voor Geschiedenis, wat dat ook mag wezen. Hij is docent aan het St Stephen's College. Een beroemdheid op zijn terrein, werd me verteld.'

'Dat wordt dus de rode loper uitleggen,' merkte Hale op.

Webberly vervolgde. 'Ze hebben nog geen autopsie gedaan, maar een eerste ruwe schatting van het tijdstip ligt tussen twaalf uur vanavond en zeven uur vanmorgen. Gezicht ingeslagen met een zwaar, stomp voorwerp...'

'Zoals gewoonlijk, nietwaar?' vroeg Hale.

'... waarna, volgens het vooronderzoek, gewurgd.'

‘Verkrachting?’ vroeg Stewart.

‘Nog geen aanwijzingen in die richting.’

‘Tussen middernacht en zeven uur?’ vroeg Hale. ‘Maar je zei dat ze niet op het College werd gevonden?’

Webberly schudde zijn hoofd. ‘Ze werd bij de rivier gevonden.’ Hij fronste zijn voorhoofd terwijl hij de rest van de informatie las. ‘Ze droeg een trainingspak en sportschoenen, dus ze denken dat ze aan het hardlopen was, toen iemand haar besprong. Het lichaam lag verborgen onder bladeren. Een of andere tekenares struikelde over haar rond 7.15 uur vanmorgen en werd, volgens Sheehan, ter plekke kotsmisselijk.’

‘Toch niet op het lijk?’ zei MacPherson op z’n Schots.

‘Daar gaan de sporen,’ merkte Hale op.

De anderen lachten binnensmonds.

Webberly maakte zich niet druk om het oneerbiedige gedrag. Jaren blootstelling aan moorden verhardde zelfs zijn weekste mannen.

Hij zei: ‘Volgens Sheehan hadden ze op de plaats delict genoeg bewijsmateriaal om twee of drie technische teams wekenlang aan het werk te houden.’

‘Hoezo?’ vroeg Stewart.

‘Ze werd op een eiland gevonden, dat kennelijk een algemeen gebruikte ontmoetingsplaats is. Dus liggen er ten minste vijf zakken afval om te analyseren, naast het onderzoek op het lijk zelf.’ Hij gooide het rapport op tafel. ‘Dat is alles wat we nu weten. Geen autopsie. Geen verslagen van gesprekken. Wie aan de zaak gaat werken, zal bij het begin moeten beginnen.’

‘Het is toch een fraai moorrrdje,’ zei MacPherson met zijn rollende r. Lynley stond op en pakte het rapport. Hij zette zijn bril op, las het en toen hij daarmee klaar was, zei hij voor het eerst iets.

‘Ik doe het,’ zei hij.

‘Ik dacht dat jij bezig was met die zuurbadmoord in Maida Vale,’ zei Webberly.

‘Die hebben we vannacht afgerond. Of liever gezegd, vanmorgen. Hebben de moordenaar om halfdrie ingerekend.’

‘Goeie god, zou je niet even uitblazen, jochie,’ zei MacPherson.

Lynley lachte en stond op. ‘Heeft iemand van jullie Havers gezien?’

Brigadier Havers zat achter een van de computers in de Inlichtingenkamer op de benedenverdieping van New Scotland Yard. Ze staarde naar het scherm. Ze moest het bestand nalopen waarin informatie over vermiste personen stond – ten minste vijf jaar ver-

mist, als ze de forensisch antropoloog mocht geloven – om de mogelijkheden te beperken wat betreft een stel botten die waren gevonden in de kelder van een gebouw op het Isle of Dogs dat werd afgebroken. Het was een verzoek van een maat van het politiebureau Manchester Road, maar ze kon de feiten op het scherm niet in zich opnemen, laat staan ze vergelijken met een lijst vol afmetingen van spaakbeen, ellepijp, dijbeen, scheenbeen en kuitbeen. Ze wreef wild met haar wijsvinger en duim langs beide wenkbrauwen en keek naar de telefoon. Ze zou naar huis moeten bellen. Ze zou haar moeder moeten spreken of tenminste mevrouw Gustafson om te vragen of alles in Acton in orde was. Maar toen ze de zeven nummers aansloeg en met toenemende angst wachtte tot de hoorn zou worden opgenomen en ze daarna misschien te horen zou krijgen dat het er sinds de vorige week niet beter op geworden was... kon ze het niet.

Barbara zei tegen zichzelf dat het geen zin had om Acton te bellen. Mevrouw Gustafson was zo goed als doof. Haar moeder leefde in haar eigen duistere wereld: dementie. De kans dat mevrouw Gustafson de telefoon hoorde, was net zo klein als de kans dat haar moeder zou begrijpen dat het tweevoudige gerinkel uit de keuken betekende dat iemand haar, door dat rare zwarte ding dat aan de muur hing, wilde spreken. Als ze dat geluid hoorde, kon ze zowel de oven openen als naar de voordeur gaan of de telefoon opnemen. En zelfs als dat gelukt was, was het nog de vraag of ze Barbara's stem herkende of zelfs wist wie ze was, zonder eindeloze, frustrerende, gekmakende aansporingen.

Haar moeder was 63. Haar gezondheid was uitstekend. Alleen haar geest was stervende.

Mevrouw Gustafson aanstellen om overdag bij mevrouw Havers te zijn, was, wist Barbara, slechts op z'n best een tijdelijke en onbevredigende maatregel. Mevrouw Gustafson was zelf 72 en bezat noch de energie, noch de middelen om voor een vrouw te zorgen van wie de dag net zo zorgvuldig geprogrammeerd en gecontroleerd moest worden als die van een zuigeling. Drie keer was Barbara al geconfronteerd met de beperkingen van mevrouw Gustafson, zelfs bij een beperkte bewaking van haar moeder. Twee keer was ze later dan anders thuisgekomen en had ze mevrouw Gustafson diep slapend in de zitkamer aangetroffen. Terwijl de televisie een ingeblikt lachsalvo uitschreeuwde, zwierf haar moeder in een schemertoeestand rond, één keer dolend in de achtertuin, één keer doelloos waggelend op de stoep.

Maar het derde incident, slechts drie dagen geleden, had Barbara diep geschokt. Door een ondervraging in verband met de zaak van de zuurbadmoord in Maida Vale was ze in de buurt en onaangekondigd naar huis gegaan om te zien hoe het ging. Het huis was leeg. Eerst voelde ze geen paniek, omdat ze dacht dat mevrouw Gustafson haar moeder had meegenomen voor een wandelingetje; en eigenlijk was ze erg dankbaar dat de oudere vrouw de moed had om ook met mevrouw Havers de straat op te gaan.

Dankbaarheid verging bij het verschijnen van mevrouw Gustafson op de stoep, nog geen vijf minuten later. Ze was eventjes naar huis gewipt om haar vissen te voeren, zei ze en voegde eraan toe: 'Gaat 't goe met ma?'

Even weigerde Barbara te geloven wat de woorden van mevrouw Gustafson betekenden. 'Is ze niet bij u?' vroeg ze.

Mevrouw Gustafson bracht een gederde hand vol levertvlekken naar haar keel. Een tremor deed de grijze krullen van haar pruik schudden. 'Ben enkel even naar huis gewipt om de vissen te voeren,' zei ze. 'Niet meer dan een minuut of twee, Barbie.'

Barbara's ogen vlogen naar de klok. De paniek vloog haar aan en daarmee kwam een warwinkel van scenario's naar boven: haar moeder dood in Uxbridge Road, haar moeder spartelend te midden van de mensenmenigte in de metro, haar moeder die de weg zocht op de South Ealingbegraafplaats, waar haar zoon en haar man begraven lagen, haar moeder denkend dat ze twintig jaar jonger is en een afspraak bij de schoonheidssalon heeft, haar moeder aangevalen, beroofd, verkracht.

Barbara vloog weg en liet mevrouw Gustafson achter, die haar handen warm wreef en jammerde dat het 'enkel de vissen' waren, alsof dat een excuus was voor haar nalatigheid. Ze gaf haar Mini een dot gas en sjeesde naar Uxbridge Road. Ze scheurde kriskras door straten en steegjes. Ze hield mensen aan. Ze rende winkels binnen. En uiteindelijk vond ze haar op het terrein van de basisschool waar zowel Barbara als haar allang dode broertje eens leerlingen waren geweest.

Het schoolhoofd had de politie al gebeld. Twee agenten – een man en een vrouw – praatten met haar moeder toen Barbara arriveerde. Achter de ramen van het schoolgebouw zag Barbara nieuwsgierige gezichten. En waarom ook niet, dacht ze. Haar moeder was zeker een bezienswaardigheid in haar dunne zomerduster en pantoffels en verder niets, behalve haar bril, die niet op haar neus zat maar om de een of andere reden boven op haar hoofd. Haar haren waren

ongekamd, haar lichaam rook ongewassen. Ze kweekte, protesteerde en kibbelde als een waanzinnige. Toen de agente een hand naar haar uitstak, sprong ze handig weg, begon naar de school toe te rennen en riep om haar kinderen.

Dat was pas twee dagen geleden gebeurd, opnieuw een aanwijzing dat mevrouw Gustafson niet voldeed.

In de acht maanden sinds de dood van haar vader had Barbara verschillende oplossingen voor haar moeder gezocht. Eerst had ze haar naar een dagopvang voor volwassenen gebracht, het nieuwste op het gebied van bejaardenzorg. Maar het centrum kon zijn 'cliënten' niet na zevenen 's avonds hebben en zij werkte door het politiewerk niet op vaste tijden. Als hij geweten had dat zij haar moeder tegen zeven uur moest ophalen, zou Barbara's superieur erop gestaan hebben dat ze daar tijd voor zou uittrekken. Maar dat zou niet eerlijk zijn en een te zware last op zijn schouders hebben gelegd, en Barbara vond haar baan en relatie met Lynley te belangrijk om ze beide op het spel te zetten door haar persoonlijke problemen te laten prevaleren.

Ze had daarna een reeks betaalde gezelschapsdames geprobeerd, vier achtereën, die in totaal twaalf weken bleven. Ze had een groep van de kerk geprobeerd. Ze had een verzameling langskomende maatschappelijk werkers geprobeerd. Ze had de Sociale Dienst geprobeerd en thuishulp geregeld. En uiteindelijk was ze op mevrouw Gustafson teruggevallen, hun buurvrouw. Tegen de waarschuwingen van haar eigen dochter in was mevrouw Gustafson, als tijdelijke maatregel, te hulp geschoten. Maar mevrouw Gustafson had te lange tenen om met mevrouw Havers om te kunnen gaan. En Barbara kreeg door mevrouw Gustafsons missers nog langere tenen. Het was een kwestie van een paar dagen voordat de stoppen zouden doorslaan.

Barbara wist dat de oplossing een inrichting was. Maar ze kon niet leven met de gedachte haar moeder in een staatsverpleeginrichting te stoppen die barstte van de gebreken. Maar ze kon zich geen particuliere kliniek veroorloven, tenzij ze de voetbalpool won.

Ze zocht in haar jaszak naar het adreskaartje dat ze daar vanmorgen in had gestopt. Hawthorn Villa, stond erop. Uneeda Drive, Greenford. Eén telefoontje naar Florence Magentry en haar problemen zouden zijn opgelost.

'Mevrouw Flo,' had mevrouw Magentry gezegd toen ze op Barbara's geklop vanmorgen om halftien de deur opende. 'Zo noemen mijn schatten me. Mevrouw Flo.'

Ze woonde in een twee verdiepingen hoog, vrijstaand, grauw, vooroorlogs huis, dat ze optimistisch Hawthorn Villa noemde. Buiten het grijze stucwerk en een bakstenen voorgevel op de benedenverdieping, werd het huis vooral gekenmerkt door wijnrood houtwerk en een vijfhoekige erker die uitkeek op een voortuin vol tuinkabouters.

Achter de voordeur lag direct een trap. Rechts daarvan verborg een deur een zitkamer, waarin mevrouw Flo Barbara voorging, terwijl ze onophoudelijk babbelde over de 'plooibaarheid' die het huis de schatten bood.

'Ik noem het bezoek,' zei mevrouw Flo, terwijl ze op Barbara's arm klopte met een hand die zacht en wit en verrassend warm was. 'Dan lijkt het niet zo permanent, hè? Ik zal je rondleiden.'

Barbara wist dat ze op ideale kenmerken lette. Ze noteerde ze in haar hoofd. Comfortabele meubels in de zitkamer – versleten, maar degelijk – een televisie, een stereo, twee boekenplanken en een collectie dikke, kleurrijke tijdschriften; pas geveerd en behangen en fleurige platen aan de muur; propere keuken en een eethoek met uitzicht op de achtertuin; vier slaapkamers boven, één voor mevrouw Flo en de andere drie voor de schatten. Twee wc's, één boven en één beneden, allebei blinkend wit met sanitair dat glom als zilverwerk. En mevrouw Flo zelf met haar grote bril, haar moderne kapsel en haar keurige overhemdblouse met paarse broche, vastgespeld op de kraag. Ze zag eruit als een stevige matrone en rook naar citroenen.

'U belde op het juiste moment,' zei mevrouw Flo. 'Vorige week is onze geliefde mevrouw Tilbird van ons heengegaan; ze was 93. Stierf in haar slaap, gezegend is ze. Zo'n vredig einde zou je iedereen toewensen. Ze was op een maand na tien jaar bij me.' Mevrouw Flo's ogen werden wazig in haar mollige gezicht. 'Tja, niemand heeft het eeuwige leven, dat is de realiteit, hè? Wilt u de schatten ontmoeten?' Twee bewoners van Hawthorn Villa genoten van het ochtendzonnetje in de achtertuin: een 84-jarige blinde vrouw die glimlachte en knikte bij Barbara's groet, waarna ze onmiddellijk in slaap viel, en een angstig kijkende vrouw, midden vijftig, die mevrouw Flo's handen greep en in haar stoel wegkroop. Barbara herkende de symptomen.

'Kunt u er twee aan?' vroeg ze onbeschroomd.

Mevrouw Flo streek het haar van de handgrijpster glad. 'Geen probleem, schat. God laat ieder zijn eigen kruis dragen. Maar niemand's lasten zijn zwaarder dan hij kan dragen.'

Barbara dacht daar nu over na met haar vingers nog steeds aan het kaartje in haar jaszak. Probeerde ze dat te doen, een last kwijt te raken, die ze, uit luiheid of pervers egoïsme, niet wilde dragen?

Ze negeerde de vraag door een oordeel te vellen over alles wat de plaatsing van haar moeder in Hawthorn Villa zou rechtvaardigen. Ze somde de positieve kanten op: de nabijheid van het station Greenford en het feit dat ze maar één keer hoefde over te stappen op Tottenham Court Road als ze haar moeder hier plaatste en zelf het huisje in Chalk Farm nam dat ze had weten te vinden; het groentestalletje in het station Greenford, waar ze vers fruit voor haar moeder kon kopen als ze op bezoek ging; het grasveld een straat verderop met zijn voetpad, geflankeerd door meidoorns, dat naar een speelweide liep met schommels, wip, draaimolen en banken waarop ze konden zitten en kijken naar de stoeiende kinderen; de rij winkels: dichtbij een drogist, een supermarkt, een slijterij, een bakker en zelfs een afhaalchinese, het favoriete eten van haar moeder.

Maar terwijl ze alle voordelen op een rijtje zette die haar aanspoorden om mevrouw Flo te bellen zolang er nog een plaats vrij was, wist Barbara dat ze expres een paar eigenschappen van Hawthorn Villa omzeilde die ze niet had kunnen negeren. Ze zei tegen zichzelf dat het constante lawaai van de A40 niet te vermijden was. Bovendien lag Greenford ingeklemd tussen de spoorbaan en een snelweg. Er stonden drie kapotte tuinkabouters in de voortuin. Waarom hield ze zich daar in godsnaam mee bezig, behalve dat de afgebrokkelde neus van de een, de afgebroken hoed van de ander en de verdwenen armen van de derde zo aandoenlijk waren. En het was ontmoedigend om de glimmende plekken op de sofa te zien, waar vette, oude hoofden te lange tijd tegenaan geleund hadden. En de kruimels in de mondhoeken van de blinde vrouw... Kleine dingetjes, zei ze tegen zichzelf, kleine haakjes die zich in de huid van haar schuldgevoel vastzetten. Niet alles kan perfect zijn. Bovendien waren al deze kleine gebreken niets vergeleken met de omstandigheden waaronder ze nu in Acton leefden en de staat waarin dat huis nu verkeerde.

De realiteit was echter dat deze beslissing veel meer was dan één tussen Acton of Greenford, of tussen haar moeder thuis houden of wegsturen. De beslissing had vooral te maken met wat Barbara zelf wilde, wat simpel genoeg was: weg uit Acton, weg van haar moeder, weg van de lasten die ze, in tegenstelling tot mevrouw Flo, niet kon dragen.

Als ze het huis in Acton verkocht, had ze geld om haar moeder in mevrouw Flo's huis onder te brengen. Ze zou ook geld hebben om zich in Chalk Farm in te richten. Het gaf niet dat het huisje in Chalk Farm iets meer dan 7,5 meter lang en 3,5 meter breed was, net iets meer dan een omgebouwde schuur, met een terracotta schoorsteen en ontbrekende dakleien. Het bood perspectief. En dat was alles wat Barbara nu verlangde van het leven, enkel de belofte, een vleugje, een zweempje perspectief.

Achter haar ging de deur open, nadat iemand een identificatiekaart door het codeslot had laten glijden. Ze wierp een vluchtige blik over haar schouder toen Lynley binnenkwam, die er tamelijk uitgerust uitzag, ondanks hun lange nacht met de Maida Vale-moordenaar.

'Lukt het?' vroeg hij.

'Als ik de volgende keer een vent een plezier doe, mag je me een stoot voor m'n kop geven. Ik word nog blind van dat scherm.'

'Niets gevonden? Zal ik het doen?'

'Niets. Maar ik heb niet bepaald m'n best gedaan.' Ze zuchtte, maakte een aantekening van de laatste lijst die ze had gelezen en sloot het programma af. Ze wreef haar nek.

'Hoe was Hawthorn Villa?' vroeg Lynley. Hij draaide een stoel om en kwam naast haar zitten.

Ze deed haar best zijn ogen te vermijden. 'Wel aardig, denk ik. Maar Greenford ligt een beetje ver weg. Ik weet niet of ze zich kan aanpassen. Ze is Acton gewend. Ze is aan het huis gewend. Ze wil haar eigen spulletjes om zich heen.'

Ze voelde dat hij naar haar keek, maar wist dat hij haar niet zou helpen. De maatschappelijke posities die ze innamen, verschilden te veel voor hem om een voorstel te durven doen. Toch wist Barbara dat hij maar al te goed de toestand van haar moeder en de beslissingen waar zij nu voor stond, begreep.

'Ik voel me een misdadiger,' zei ze uitdrukingsloos.

'Waarom? Omdat ze je op de wereld gezet heeft?'

'Ik heb er niet om gevraagd.'

'Nee. Maar je voelt je altijd verantwoordelijk voor de schenkster. Wat is de beste weg, vragen we onszelf af. En is de beste weg ook de juiste of alleen maar de gemakkelijkste?'

'God laat ons geen lasten dragen die we niet aankunnen,' hoorde Barbara zichzelf mompelen.

'Dat is een buitengewoon bespottelijke platitude, Havers. Dat is nog erger dan zeggen dat alles altijd vanzelf goed komt. Wat een on-

zin. 't Loopt vaker niet goed af en God, als Hij bestaat, deelt voortdurend ondraaglijke lasten uit. Dat zou jij toch moeten weten.'

'Waarom?'

'Jij bent politieagent.' Hij ging staan. 'We hebben een klus buiten de stad. Een paar dagen. Ik ga vast vooruit. Jij komt zodra je kunt.' Zijn voorstel ergerde haar vanwege het begrip voor haar situatie dat erin besloten lag. Ze wist dat hij geen andere politieman mee zou nemen. Hij zou zijn eigen werk en dat van haar doen tot ze mee kon draaien. Echt iets voor hem. Ze haatte zijn moeiteloze edelmoedigheid. Daardoor kwam ze bij hem in het krijt te staan en de munten om hem terug te betalen bezat ze niet, zou ze nooit bezitten.

'Nee,' zei ze. 'Ik regel het een en ander thuis. Ik ben klaar over... Hoeveel tijd heb ik? Eén uur? Twee?'

'Havers...'

'Ik ga mee.'

'Havers, het is in Cambridge.'

Met een ruk tilde ze haar hoofd op en zag het onverbloemde genoege in zijn warme, bruine ogen. Ze schudde dreigend met haar hoofd. 'U bent echt gek, inspecteur.'

Hij knikte, grijnsde. 'Maar alleen voor de lol.'